

28 DE ABRIL

DÍA MUNDIAL DA SEGURIDADE E A SAÚDE NO TRABALLO

As enfermidades causadas polo traballo, principal desafío para a saúde e a seguridade das persoas traballadoras.

En 2026 cumpríronse 30 anos da entrada en vigor da **Lei de Prevención de Riscos Laborais**. Unha Lei que nos seus días modernizou o marco legal da saúde e a seguridade no traballo en España e que logrou excelentes froitos cun descenso significativo dos accidentes mortais de traballo durante os primeiros anos.

Con todo, a realidade laboral sufriu importantes transformacións desde entón. Os avances na dixitalización, as consecuencias do cambio climático, o aumento da presenza das mulleres no mundo do traballo e en ocupacións anteriormente reservadas en exclusiva aos homes, o envellecemento da poboación traballadora, modifican as condicións de traballo, as relacións laborais e os riscos aos que nos enfrontamos neste século XXI. **Os accidentes de traballo seguen sendo a consecuencia máis evidente da falta de medidas preventivas**, pero debemos atender **as enfermidades de orixe laboral**, posto que representan un terrible e duradeiro prexuízo para as persoas traballadoras e supón un dos restos máis importantes en materia preventiva.

Os accidentes de traballo reducíronse, pero 735 mortes seguen sendo inaceptables.

Os accidentes de traballo reducíronse, tanto en números absolutos como en índices de incidencia durante o último ano, pero **735 mortes causadas por accidentes de traballo seguen sendo inaceptables**. As razóns que explican este descenso son as melloras no mercado de traballo no período posterior á pandemia grazas a medidas impulsadas polos sindicatos como a Reforma Laboral de 2021, o desenvolvemento de proxectos dos fondos de recuperación Next Generation da UE ou os incrementos do SMI. Estas medidas reduciron factores de precariedade asociados á sinistralidade como a temporalidade e a rotación de contratos. **É necesario seguir apostando polo avance e a mellora das condicións laborais** que, sen dúbida, axudarán a seguir descendendo o número de accidentes no traballo.

Pero aínda queda moito camiño que percorrer, existen sectores como o da Construción onde a sinistralidade sufriu

un importante ascenso. Situación que obriga a reflexionar sobre a necesidade dunha actualización da lexislación que contemple, non só os novos riscos, senón que protexa de forma adecuada dos riscos que levan ameazando durante décadas a saúde e a vida de moitas persoas traballadoras.

Na actualidade, o principal desafío para a saúde e a seguridade das persoas traballadoras son as **enfermidades producidas polo traballo**. Con todo, **están invisibilizadas, cando non ocultadas**.

O principal desafío para a saúde das persoas traballadoras son as enfermidades producidas polo traballo, que están invisibilizadas.

A infradeclaración das enfermidades de orixe profesional é insoportable. As avaliacións de riscos nas empresas presentan a miúdo deficiencias na identificación de riscos asociados a procesos crónicos o que dificulta enormemente unha adecuada vixilancia da saúde. E, cando se diagnostican, na inmensa maioría dos casos derívanse polos Servizos de Prevención das empresas e polas Mutuas colaboradoras coa Seguridade Social aos Servizos Públicos de Saúde coa consideración de enfermidade común, evitando o seu correcto rexistro e impedindo que se poidan acometer as medidas preventivas necesarias. A esta situación súmaselle a perda de prestacións para as persoas afectadas e a sobrecarga na xa de si, mermada Sanidade Pública.

Fronte a esta realidade, a resposta das organizacións empresariais insiste nun enfoque erróneo e falto de toda sensibilidade cara ás persoas traballadoras. **Ante o incremento das baixas laborais, propoñen reducir dereitos**. Dereitos recollidos no estatuto dos traballadores obviando que as doenzas aparecen por ausencia preventiva e por unha insostible, pero xeneralizada, Sanidade Pública deteriorada.

Se hai un tipo de patoloxía que sofre especialmente deste subrexistro é o cancro laboral. Segundo o Ministerio de Sanidade, estímase que falecen anualmente **8.700 homes e 850 mulleres** por cancros debidos a exposicións laborais.

Con todo, en 2025 só se comunicaron **119 partes de enfermidade profesional** por exposición a axentes canceríxenos. E fronte a iso, o Goberno séguese resistindo a cumprir co seu compromiso de creación dun rexistro de persoas traballadoras e de empresas con risco de exposición a estes axentes, un instrumento imprescindible para aflorar o cancro de orixe laboral.

*Estímase que morren anualmente **8.700 homes e 850 mulleres por cancros debidos a exposicións laborais***

Tampouco se aprobaron unhas condicións máis estritas para os traballos cun canceríxeno como a sílice cristalina respirable, a pesar de que a silicose repuntou de xeito descontrolado nas últimas dúas décadas. **As vítimas do amianto son outros dos grandes esquecidos** ao non corrixir as deficiencias identificadas no regulamento para o fondo de Compensación das Vítimas do Amianto, que están impedindo acceder ao seu dereito de cobranza das indemnizacións por un mero “formalismo” administrativo.

Os problemas relacionados coa saúde mental convertéronse nunha nova pandemia silenciosa na que factores relacionados coa organización do traballo están influíndo de xeito inequívoco na aparición de tensión, ansiedade e depresión sen que ninguén pareza querer facer nada por evitalo. Riscos laborais psicosociais como os incrementos nas cargas e nos ritmos de traballo derivados de introdución de novas tecnoloxías, a prolongación das xornadas de traballo, as horas extras non remuneradas, o baixo control sobre o traballo ou a imposibilidade de conciliar traballo e familia, están detrás do aumento das baixas por trastornos mentais.

En 2024 rexistráronse un total de **671.618 situacións de incapacidade temporal por trastornos mentais** e do comportamento en España, aumentando un **136%** respecto ás rexistradas en 2016. Con todo, tan só 203 destas enfermidades foron rexistradas como continxencia profesional o pasado ano.

Estas desordes mentais non se notifican como accidentes de traballo porque non forman parte do cadro de enfermidades profesionais en vigor no noso país. **Esta listaxe debe ser actualizada** para incluír as enfermidades mentais ocasionadas polo traballo, pero tamén para incluír algunhas patoloxías específicas das mulleres como o cancro de ovario por exposición ao amianto ou o cancro de mama por exposición a traballos nocturnos, axentes químicos ou radiacións ionizantes. O cancro de pel por exposición a radiación solar, o cancro de pulmón por fumes diésel ou as enfermidades reumáticas autoinmunes sistémicas por sílice cristalina, son tamén as ausentes, pero letais, nesta listaxe que urxe actualizar.

O Ministerio de Traballo e Economía social anunciou que 2026 será o ano da Seguridade e a Saúde no Traballo e, por fin, iniciou a tramitación parlamentaria dunha actualización da Lei de Prevención de Riscos Laborais. Trátase dun compromiso imprescindible para adecuar a errada prevención actual ás novas realidades do mundo do traballo. Por iso, **CCOO e UGT solicitamos aos grupos parlamentarios responsabilidade ante esta situación** de alarma e que aproben a nova lei que protexa as persoas nos seus centros de traballo.

CCOO e UGT solicitamos aos grupos parlamentarios responsabilidade ante esta situación de alarma

O Goberno tamén acordou cos sindicatos un compromiso de desenvolvemento regulamentario da Lei de Prevención de Riscos Laborais referida a riscos psicosociais, a modificación do actual RD de coordinación de actividades empresariais e da Orde TIN que regula a acreditación dos Servizos de Prevención.

Como cada 28 de abril, UGT e CCOO queremos lembrar ás persoas traballadoras vítimas de accidentes e enfermidades laborais por traballar baixo unhas condicións de traballo que non garantían nin a súa saúde nin a súa seguridade. Esiximos ás empresas o cumprimento estrito de normativa e reclamamos aos poderes públicos o seu compromiso para afrontar os cambios necesarios que adapten a lexislación preventiva aos actuais retos do mundo de traballo. Vainos a vida niso. Os accidentes e as enfermidades laborais existen, pero pódense evitar. **Esixe Prevención.**